

højtærede Minister ved, at jeg, hvis vi ikke faar Forholdstalsvalg til Folketinget, maa være mod enhver Grundlovsendring, og med den vil Landstinget blive et Ekko af Folketinget.

Den højtærede Minister sagde dernæst, at Højre altid havde været villigt til og havde ønsket at flytte Udgifter fra Kommunerne over paa Staten. Ja, Højre har, da der blev lagt en Del Udgifter paa Kommunerne, ment, at andre Kommunaludgifter naturligt kunde betragtes som Statsudgifter — det drøjede sig nærmest om Polititudgifterne, som det er en naturlig Statsopgave at afholde. Konseilspræsidenten sagde videre, at Købstadforeningens Standpunkt var et godt Bevis paa, hvorledes Højre havde villet flytte Udgifter fra Kommunerne over paa Staten. Købstadforeningen er imidlertid slet ikke en Højreforening, i den sidder der lige saa fuldt Repræsentanter fra Venstre som fra Højre, men det, at Købstadforeningen ønsker Udgifter flyttet fra Kommunerne over paa Staten, er i øvrigt netop Bevis for, at noget saadant vil ske, naar man gør Landstinget til et af Kommuneraadens Valg udgaaet Ting, thi Købstadforeningen betragter sig netop i allerhøjeste Grad som Repræsentant for Kommunerne og Kommunalinteresserne.

Saa sagde endelig den højtærede Konseilspræsident, at jeg havde udtalt, at da Højre valgte de kongevalgte Landstingsmænd, tog man ikke politiske Hensyn. Naar den højtærede Konseilspræsident faar Fortrykket, vil han kunne se, at jeg udtrykkelig sagde, at allerede den Gang var det det hovedbestemmende, men man tog ogsaa den Gang noget Hensyn til den Sagskundskab; der gerne skulde være repræsenteret, hvilket man senere ikke har gjort. Derfor sagde jeg udtrykkelig, at de kongevalgte paa dette Punkt ikke har været den Garanti, vi ønsker; den højtærede Konseilspræsident lægger mig Udtalelser i Munden, som jeg slet ikke har brugt.

Røde: Det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Hammerich) udtrykte sin Forbavselse over, at hans og hans Partis Holdning kunde have nogen Indflydelse paa andres Stilling med Hensyn til Spørgsmaalet om Forholdstalsvalgmaadens Indførelse ved Valg til Folketinget. Jeg vil da sige til det ærede Medlem, at jeg kunde ikke tænke mig sammen med Højre at indføre i dette Forslag Bestemmelser vedrørende Forholdstalsvalgmaaden ved Valg til Folketinget, saa længe Højre ikke har givet Besked om sin Stilling til Spørgs-

maalet om Landstingets Sammensætning, saa længe jeg ikke ved, hvad Højre vil benytte en saadan Bestemmelse vedrørende Forholdstalsvalgmaaden til, saa længe jeg ikke ved, om Højre vil benytte en Indførelse af dette Moment i Forfatningssagen som et Forsøg paa at bringe hele Sagen til at strande. Jeg tror, at det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds maa kunne forstaa, at hvis hans Parti klart og rent havde stillet sig paa dette Forslags Principers Grund, kunde man allerede nu have optaget en frugtbringende Forhandling om Forholdstalsvalgmaadens Indførelse, men det Parti, som det ærede Medlem er Ordfører for, har jo ikke i mindste Maade angivet, hvad dets Politik i Forfatningsspørgsmaalet tilsigter, eller hvad den overhovedet vil gaa ud paa. Vi har i det ærede Medlems Tale faaet en Opskrift paa en Forfatning; man skal tage lidt prøvende Elementer, lidt overvejende Elementer, lidt Sagskundskab, lidt Erhverv, lidt Statsinstitutioner o. s. v., og deraf skal man lave et Landsting. En Kogebogsopskrift kan se meget tiltalende ud paa Papiret, men for det første er en god Kogebogs Opskrifter dog saaledes affattede, at man faar at vide, hvor meget der skal være af hver Ingrediens, og dernæst kommer det til syvende og sidst an paa selve Ingrediensernes Beskaffenhed. Alle de Betragtninger, som det ærede Medlem har anført, kan meget vel føre til en brugelig Forfatning, men de kan lige saa vel føre til det værste Sammensurium af en Forfatning, som nogen Sinde et Land har haft, og saa længe vi derfor ikke kender det mindste til Højres Plan, muligvis fordi Højre overhovedet slet ikke er i Stand til at udforme sine Tanker i Lovsform, maaske fordi de ikke kan enes derom — jeg er tilbøjelig til at tro, at dette er Forklaringen —, saa længe Forholdet er dette, maa det ærede Medlem forstaa, at hans Partis Politik er af den Art, at vi ikke paa noget Punkt ønsker at slaa Følge med ham.

Men da det ærede Medlem (Hammerich) har fremsat disse Opskrifter vedrørende den kommende Forfatning, vil jeg gøre nogle ganske enkelte Bemærkninger hertil. Det ærede Medlem mente, at det Forslag, vi vedtager i Dag, ikke vil være i Stand til at sikre Erhvervene en passende Repræsentation i det andet Ting. Jeg for min Del er tværtimod af den Opfattelse, at det foreliggende Forfatningsforslag er det eneste, det eneste tænkelige, hvorefter Hensynet til at skaffe Erhvervene en forholdsmæssig Repræsentation, saaledes at Erhvervene bliver repræsenteret gennem